

4. napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

**Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025.
május 28. napján tartandó rendes ülésére**

Tárgy: Dudar Község Önkormányzatánál lefolytatott 2024. évi belső ellenőrzések tapasztalatairól készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentés jóváhagyása.

Előterjesztő: dr. Varga-Arany Dominika jegyző, dr. Hosszuné Szántó Anita belső ellenőrzési vezető

Szavazás módja: egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban Bkr.) 22. § (1) bekezdés g) pontja értelmében a belső ellenőrzési vezető feladata az éves ellenőrzési jelentés összeállítása. Dudar Község Önkormányzatánál a belső ellenőrzési feladatokat 2024-ben a SZAHK – ÉRTELEM 2006. Bt. (a továbbiakban: Társaság) látta el, az előző évben elfogadott belső ellenőrzési terv alapján.

Az önkormányzat, valamint a felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést a Bkr. 49. § (3a) bekezdése értelmében kell a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra.

A Dr. Hosszuné Szántó Anita belső ellenőrzési vezető által készített 2024. évi jelentések alapján feltárt hibák, vagy hiányosságok megszüntetéséről folyamatosan gondoskodunk a jelentések nyomán elkészülő intézkedési tervekben foglaltaknak megfelelően.

Az összefoglaló jelentés az előterjesztés 1. számú mellékleteként kerül kiküldésre.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztésben foglaltak megtárgyalására, valamint az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Dudar Község Önkormányzatánál lefolytatott 2024. évi belső ellenőrzések tapasztalatairól készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentés jóváhagyásáról

Dudar Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Dudar Község Önkormányzatnál és szerveinél lefolytatott 2024. évi belső ellenőrzések tapasztalatairól készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést elfogadja.

Felelős: dr. Varga-Arany Dominika jegyző

Határidő: 2025. május 31.

Dudar, 2025. május 23.

Tisztelettel:

dr. Varga-Arany Dominika
jegyző

Dudar Község Önkormányzata

2024. évi összefoglaló éves ellenőrzési jelentése

Vezetői összefoglaló

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazást Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII. 31.) Korm. rend. és a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről és belső kontrollrendszeréről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rend. (a továbbiakban: Bkr.) nyújtotta.

A közpénzek felhasználásában részt vevő államháztartási szervezetek kötelesek belső ellenőrzési rendszert működtetni abból a célból, hogy bizonyosságot nyújtsanak az általa kiépített és működtetett pénzügyi irányítási és kontroll rendszerek megfelelőségét illetően.

A fenti előírásoknak megfelelően **Dudar Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) és az általa alapított és irányított költségvetési szervek vonatkozásában külső szakértő bevonásával** történt a jogszabályi előírásoknak megfelelő belső ellenőrzési rendszer kiépítése és működtetése. A Jegyző által kialakított belső ellenőrzés függetlensége mind funkcionálisan, mind szervezetileg, mind pedig a feladatot tekintve biztosított volt.

A belső ellenőrzés jogszabályi kötelezettségének megfelelően támogatja a stratégiai célok meghatározását, módszeresen értékeli, illetve fejleszti a monitoring, a kontrolling és a minőségbiztosítás hatékonyságát.

A belső ellenőrzésre a jóváhagyott 2024. évi Belső ellenőrzési terv alapján került sor, melynek teljesítéséről a Bkr. alapján jelen, 2024. évi Összefoglaló éves jelentés számol be.

Jelen, 2024. évi összefoglaló éves jelentés a jogszabályi változásoknak megfelelően aktualizált Pénzügyminisztérium által kiadott útmutató és a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével került összeállításra.

Összességében megállapítható, hogy a belső ellenőrzés szabályszerűen, az ellenőrzési tervben meghatározott feladatait ellátva működött. A lefolytatott vizsgálatok során kisebb hiányosságok kerültek feltárára, amelyek alapján a vizsgált területek szabályozottsága korrigálható.

I./ A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása önértékelés alapján

I./1. Az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése

A belső ellenőrzés független, tárgyilagos, bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, melynek célja, hogy az Önkormányzat és az általa alapított vagy irányított költségvetési szervek működését fejlessze és eredményességét növelje.

Az ellenőrzések tárgya a szabályozott, szabályszerű és hatékony működés feltételeinek és teljesülésének vizsgálatára irányult, amely a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően,

az Önkormányzat 2024. évi ellenőrzési terve, valamint az ellenőrzési megbízólevelek és ellenőrzési programok alapján teljesült.

A beszámolási időszakban nem volt Bkr. módosítás, a korábbi években kialakított és alkalmazott dokumentálási és eljárési rend szerint történt a belső ellenőrzés.

1./1./a) A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítése, az ellenőrzés összesítése

A belső ellenőr a megállapításokat a vizsgálat tényszerű feltárására alapozta. Az ellenőrzés során a dokumentális vizsgálaton felül mélyinterjúra is sor került az adott munkafolyamat felelőseivel.

Az ellenőrzés során a megállapítások jogszabályi és egyéb szakmai szempontok alapján kerültek rögzítésre.

A 2024. évi belső ellenőrzési terv teljesítéséről a melléklet ad tájékoztatást.

A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítéséről függelék ad tájékoztatást.

2024. évre áthúzódó ellenőrzés nem volt.

2024. évben soron kívüli ellenőrzésre nem került sor.

A belső ellenőrzés megállapításai átlagos, illetve csekély jelentőségűnek minősíthetők. Kiemelt jelentőségű, a vezetés részéről azonnali intézkedést igénylő javaslat megfogalmazására nem került sor.

1./1./b) Az ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás, vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések száma és rövid összefoglalása

A 2024. évi ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás, vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

1./2. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása

Az ellenőrzés lefolytatásának személyi és tárgyi akadályai nem voltak.

A belső ellenőr és a vizsgálat alá vont szervezet, illetve az adott munkafolyamat felelősei az ellenőrzés során összehangolták munkájukat. Minden dokumentum és program hozzáférést a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátottak, ami hozzájárult a hatékonysághoz.

A vizsgálatokhoz a szükséges anyagot, információt és az elvárható segítséget az ellenőrzés megkapta. Esetenként a vizsgált terület leterheltsége miatt kellett a munkát összehangolni, hogy a vizsgálatok ideje alatt az ellenőrzött területen a munka folyamatosságát ne akadályozza a vizsgálat.

A jelentéstervezet az ellenőrzött féllel előzetesen egyeztetésre került. A megállapításokkal, javaslatokkal szemben lényeges kifogás nem merült fel. Az ajánlások konkrét, gyakorlatban megvalósítható feladatokat tartalmaztak, megfelelő alapot biztosítva a hatékonyabb és szabályos működéshez.

1./2./a) A belső ellenőrzési egység(ek) humánerőforrás-ellátottsága

Az Önkormányzat működését biztosító Dudari Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) nem rendelkezik belső ellenőrzési egységgel, illetve belső ellenőrrel, mivel önálló belső ellenőrzési egység kiépítése, vagy belső ellenőr teljes munkaidőben történő foglalkoztatása nem lenne gazdaságos, ezért a Jegyző – az Önkormányzat döntése alapján – a belső ellenőrzési feladatellátást külső szolgáltató bevonásával biztosította.

A külső szolgáltatónál a belső ellenőrzést ellátók képzettségi szintje és gyakorlata megfelel a Bkr.-ben foglalt követelményeknek. A jogszabályban előírt regisztráció megtörtént, s az Áht-ban meghatározott engedéllyel rendelkeznek.

A külső szolgáltató több belső ellenőri regisztrációval rendelkező és kétévenkénti továbbképzési kötelezettségét teljesítő belső ellenőrt foglalkoztat.

A belső ellenőrzési vezető és a belső ellenőrzésben közreműködők 2024. évben kötelező továbbképzési kötelezettségüket teljesítették.

Mindezek mellett a belső ellenőrzést végzők teljesítették az éves mérlegképes könyvelő továbbképzést is, illetve számos online szakmai konferencián vettek részt.

A belső ellenőrzési vezető a Bkr. 15. § (3) bek. szerinti szakmai gyakorlattal rendelkezik.

1./2./b) A belső ellenőrzési egység és a belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása

A belső ellenőrzés funkcionális függetlensége 2024. évben teljeskörűen biztosított volt, mivel az ellenőrzési tevékenységen kívül más feladatba a belső ellenőrzési vezető nem került bevonásra.

A funkcionális függetlenség megsértésének esete, illetve összeférhetetlenségi eset nem fordult elő. A tevékenység ellátásra befolyásoktól és konfliktusoktól mentesen került sor.

A belső ellenőr jogai és kötelességei a Bkr. -ben előírtak szerint érvényesültek és teljesültek, figyelemmel a biztonsági előírásokra és a munkarendre.

A külső szolgáltatás jellegéből eredően az egyes ellenőrzések során kollegiális érintettség nem merült fel.

Az operatív működésbe a belső ellenőr nem került bevonásra.

1./2./c) Összeférhetetlenségi esetek

2024. évben a megbízással, illetve az egyes ellenőrzéssel kapcsolatban összeférhetetlenségi helyzet nem merült fel.

1./2./d) A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása

2024. évben a belső ellenőri jogokkal kapcsolatban korlátozás nem merült fel.

1./2./e) A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezők

A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényező nem merült fel.

1./2./f) Az ellenőrzés nyilvántartása

Az ellenőrzés teljes iratanyagának megőrzése a Hivatalban évenként, illetve elkülönítetten, nyomon követhető formában történik. A megbízólevél, ellenőrzési program és vizsgálati jelentés egy példánya a Hivatal irattárába kerül.

A belső ellenőrzés iratanyagának megőrzése, illetve a dokumentumok és adatok szabályszerű és biztonságos tárolása a Hivatal iratkezelési szabályzatában foglaltak szerint biztosított.

A külső ellenőrzések nyilvántartása a Jegyző feladata.

1./2./g) Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok

Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére javaslat nem került megfogalmazásra.

1./3. A tanácsadó tevékenység bemutatása

A korábbi évek gyakorlata szerint a belső ellenőrzés keretében történő véleményezés, állásfoglalás rendje kialakult, amelynek legfőbb területei: a gazdálkodást érintő jogszabályi változások, azok értelmezése, költséggazdálkodást érintő kérdések, számviteli és intézményi szabályozottság.

2024. évben is rendszeresek voltak a külső szolgáltató által emailben megküldött hírlevelek, amelyek az aktuális feladatokra, a főbb jogszabályváltozásokra és a jó gyakorlatra hívták fel a figyelmet.

A belső ellenőrzési standardokkal összhangban lévő tanácsadó tevékenység írásba foglalására nem került sor.

A külső szolgáltatóként ellátott belső ellenőrzésből eredően a belső ellenőrzési vezető a Hivatal belső kapcsolattartási formáiban (értekezletek, bizottsági részvétel) nem vesz részt. A feladatellátáshoz szükséges információk megismerése, adatokhoz való hozzáférés a Jegyzővel és a pénzügyi területen dolgozókkal történő folyamatos kapcsolattartás révén biztosítottak.

II. A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján

II./1. A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok

A vizsgálatok eredményeként megfogalmazott javaslatok elfogadottsági szintje százszázalékos. Az éves tervezéskor a korábban elvégzett vizsgálatok eredményeként megfogalmazott intézkedések számba vétele is megtörténik, mely indokolt esetben az

utóvizsgálat szükségszerűségét meghatározza. A határidőkről, végrehajtásról és hasznosulásról az utóvizsgálatok mellett az ellenőrzöttek kötelező beszámolója nyújthat információt. Az ajánlások és javaslatok nyilvántartására nem működik adatbázis rendszer.

Kiemelt megállapítás a 2024. évi ellenőrzések lefolytatását követően nem került megfogalmazásra, mivel nem volt olyan megállapítás, amely olyan tényre mutatott volna rá, amely megakadályozta volna, hogy az Önkormányzat alapvetően eleget tegyen legfontosabb céljainak és célkitűzéseinek, s nem tárt fel olyan helyzetet, amelyben a kockázati kitettség jelentős.

II./2. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése

1. Kontrollkörnyezet

Az ellenőrzés által elvégzett vizsgálatok eredményeként a külső körülményekre is tekintettel alapvetően megfelelőnek ítéltető a kontrollkörnyezet. Az Önkormányzat a gazdálkodás terén az alapvető szabályzatokkal rendelkezik, de a működés terén szabályozatlan területként definiálható a teljesítményértékelés rendszere.

A célok és szervezeti felépítés, belső szabályzatok, feladat- és hatáskörök, folyamatok meghatározása és dokumentálása, humán erőforrás, etikai értékek és integritás, a működés és feltételeinek intézményi szabályos és szabályozott biztosítása érdekében kiemelten kezelendő, hogy ezen dokumentumok folyamatosan felülvizsgálatra, s a változó jogszabályi környezet és alkalmazott gyakorlat alapján aktualizálásra kerüljenek. A gyakori jogszabály változás fokozott terhet jelent a belső szabályozásban és annak gyakorlati alkalmazásában, de a Hivatal törekszik a gyakorlat és a szabályozás szinkronjának megteremtésére.

Az Önkormányzat szervezeti és működési szabályzata az Mőtv. alapján rendeleti szinten elfogadott.

2. Integrált kockázatkezelési rendszer

Az Önkormányzatot érintően nem szabályszerűen működtetett a szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje, valamint az integrált kockázatkezelés eljárásrendje. A közérdekű bejelentések, panaszok kezelésének eljárásrendje nem teljeskörűen kialakított.

3. Kontrolltevékenységek

Az önkormányzati folyamatok sajátosságai alapján megfelelő gazdálkodási kontrollok kerültek kialakításra és alkalmazásra. Az egyes operatív gazdálkodási jogkörök gyakorlásának a rendszere és nyilvántartása kialakított, esetenként azonban hibák tapasztalhatók. A jövőben az ellenőrzések a negatívumok megszüntetésére irányulnak.

A MÁK felé és a többi állami hatóság felé a Hivatal jelentéstételi kötelezettségének eleget tett.

4. Információ és kommunikáció

Az Önkormányzaton belül és az alapított, illetve irányított intézmények felé az információáramlás és a kommunikáció megfelelő. Elősegíti ezt a megfelelő számítógépes ellátottság.

Az Önkormányzat a kapcsolódó szabályzatokkal önállóan nem rendelkezik, mivel a Hivatal szabályzatait alkalmazza. Ebből eredően az Önkormányzat iratkezelési szabályzattal nem rendelkezik. Dokumentum kezelése a Hivatal által szabályozottak szerint és az általa alkalmazott ASP iktatási rendszerrel történik.

Az Önkormányzat az Info. törvényben előírt közzétételi kötelezettségét folyamatosan teljesíti, de az átláthatóság érdekében további fejlesztés szükséges, különösen a döntések előkészítésére és meghozatalára vonatkozóan.

5. Nyomon követési rendszer (Monitoring)

A folyamatba épített vezetői ellenőrzés és a belső ellenőrzés folyamatos jelenléte minimálisra csökkenti a veszélyeztető tényezők bekövetkezésének lehetőségét, elősegíti az Önkormányzat célkitűzéseinek megvalósítását.

A belső ellenőrzés tervezése a jogszabályi kötelezés óta kockázatelemzés alapján történik.

Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel. A belső ellenőrzést külső vállalkozó végzi szerződéssel, akivel az együttműködés megfelelő.

A külső jelentéstételi kötelezettségének a Hivatal eleget tesz.

II./3. Az intézkedési tervek megvalósítása

2024. évben intézkedési terv készítésére köteles belső ellenőrzési javaslatok kerültek megfogalmazásra.

Az ellenőrzési megállapítások megalapozottak voltak, hozzájárultak a vezetői intézkedések meghozatalához.

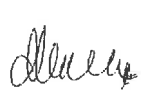
Az intézkedési terv a szükséges intézkedés végrehajtásáért felelős személy és a vonatkozó határidő megjelölésével készül, amelyben a feladathoz kapcsolódó határidő úgy került meghatározásra, hogy az számonkérhető legyen.

A jövőben az intézkedési terv elkészítésére és az ebben foglaltak végrehajtásának nyomon követésére nagyobb figyelmet kell fordítani.

2024. évben az Önkormányzatnál és az általa irányított költségvetési szerveknél a Magyar Államkincstár folytatott le és zárt le külső ellenőrzést a 2023. évi óvodaműködtetési támogatás vizsgálata tárgykörben. Az ellenőrzés nyomán intézkedési terv készítésére köteles javaslat nem került megfogalmazásra.

Kelt: Szombathely, 2025. február 14.

Készítette:

.....
belső ellenőrzési vezető

Jóváhagyta:

.....
jegyző

A 2024. évi belső ellenőrzési terv teljesítése

Ssz.	Szervezet	Ellenőrzés címe (az éves terv alapján) / Az ellenőrzés típusa (Bkr. 21.§ (3) szerinti)	Az ellenőrzés státusza (végrehajtott, áthúzódozó, törölt, soron kívüli)
1.	Dudar Község Önkormányzata	Civil szervezetnek nyújtott támogatások szabályozásának vizsgálata/szabályszerűségi ellenőrzés	végrehajtott
2.	Dudar Község Önkormányzata	A kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése/teljesítmény-ellenőrzés	végrehajtott
3.	Dudari Közös Önkormányzati Hivatal	Közzétételi kötelezettség teljesítésének vizsgálata/teljesítmény-ellenőrzés	végrehajtott
4.	Dudari Melegkonyha	A kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése/teljesítmény-ellenőrzés	végrehajtott
5.	Kiskópé Óvoda és Mini Bölcsőde Dudar	A kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése/teljesítmény-ellenőrzés	végrehajtott

1. függelék

**Dudar Község Önkormányzata és költségvetési szervei
2024. évben lefolytatott ellenőrzések bemutatása**

<i>Tárgy</i>	<i>Cél</i>	<i>Típus</i>	<i>Megállapítás / Intézkedési terv készítésére köteles javaslat</i>
Dudar Község Önkormányzatánál a civil szervezetnek nyújtott támogatások szabályozásának vizsgálata	Annak vizsgálata, hogy az Önkormányzat költségvetéséből a civil szervezeteknek nyújtott támogatások rendje miképpen szabályozott	szabályozottsági ellenőrzés	Az önkormányzatok által nyújtott támogatások rendszere 2012-től kezdődően - több törvényi változásból adódóan - módosult. A jogalkotó célja az átláthatóság, a szabályozottság megteremtése, a közpénzek szabályos felhasználásának biztosítása volt. A Civil tv. 75. § alapján kiemelten kell kezelni, hogy költségvetési támogatásban csak a bejegyzett és gazdálkodási beszámolási kötelezettségüket teljesítő civil szervezetek részesülhetnek, valamint, hogy az Mötv. 41. § (9) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testületének az államháztartáson kívüli forrás átvételére és átadására vonatkozó rendelkezéseket rendeletben kell szabályoznia. Dudar Község Önkormányzata 2023. évi civil szervezeteknek nyújtott támogatásokkal kapcsolatos eljárásrendje alapvetően megfelelt a jogszabályban előírtaknak, de felülvizsgálatát és kiegészítését javasoljuk, mivel • az Mötv. 41. § (9) bekezdése alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete az államháztartáson kívüli forrás átvételére és átadására vonatkozó rendelkezéseket rendeletben szabályozta. A Rendelet felülvizsgálatát és kiegészítését javasoljuk, • szabályozásra és a gyakorlatban kialakításra került a támogatási rendszer, • szabályszerű támogatási szerződés megkötésére került sor, de tartalmilag a Rendeletnek megfelelően kiegészítését javasoljuk, • a támogatásban részesülő szervezetek részére az

		Önkormányzat a támogatások elszámolásának kötelezettségét a Rendeletben előírta, melyet a támogatási szerződésben is rögzíteni kell, - a támogatottak nem tettek eleget a jogszabályban előírt nyilatkozat tételi kötelezettségeiknek (az Áht. 41. § (6) bekezdése szerinti átláthatóság, az Áht. 48/B. § szerinti és a Közp. tv. szerinti összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról vagy hiányáról), - a támogatás elszámolásának gyakorlata alapvetően megfelelt a Rendeletben foglalt követelményeknek, az elszámoló lap azonban hiányzott, - a támogatás elszámolásának helyességét a Hivatal ellenőrizte és az ellenőrzés dokumentálását rögzítette, - a támogatott bejegyzett és gazdálkodási beszámolási kötelezettségét teljesítő civil szervezet volt, az adott üzleti évről készített beszámolóját letétbe helyezte az Országos Bírósági Hivatalnál, - a Rendelet értelmében „az önálló jogi személyiséggel nem rendelkező támogatott esetében a támogatási megállapodást az önkormányzat költségvetési szervével köti meg a polgármester és a költségvetési szerv számol el felhasználásáról. A támogatási összeget a költségvetési szerv részére céljellegű előirányzatként biztosítja a Képviselő-testület.” A nem bejegyzett helyi szervezetek támogatásának érdekében javasoljuk, hogy a közösségek alakuljanak civil társasággá, - a szabályos és áttekinthető eljárásrend lefolytatása mellett az Önkormányzat közzétételi kötelezettségének nem tett eleget a saját honlapján, illetve a Kormány által üzemeltetett www.kozpenzpalyazat.gov.hu honlapon, - az Mőtv. 42. § értelmében a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át az alapítványi forrás átvétele és átadása, mely követelmény érvényesült. Az Önkormányzat alapítványokat nem
--	--	---

2024. éves ellenőrzési jelentés

			támogatott, • a pályázati felhívást az Önkormányzat a saját honlapján nem tette közzé, így a Rendelet ismerete nélkül a civil szervezetek nyilvánosan nem kapnak tájékoztatást a pályázati lehetőségről, • a költségvetési rendeletben nevesítetten vagy egyéb okból pályázat nélkül, a civil szervezetek támogatásának gyakorlatát az Áht. 48. § és a Közp.tv. értelmében felülvizsgálatra javasoljuk. Dudar Község Önkormányzata által a civil szervezeteknek nyújtott támogatások biztosították a helyi civil közösségek működését. Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében: Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. Az ellenőrzési megállapítások általában olyan gyengeségekre utalnak, amelyek a szokásos munkafolyamatok mellett korrigálhatók a vezetés beavatkozása nélkül. Átlagos jelentőségű és közepes kockázatú/hatású megállapítások: 1. Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testületének Rendelete a támogatások szabályozása tekintetében nem teljes körű. 2. A Rendelet és az Áht. értelmében az önkormányzati támogatás nyújtása pályázati eljárásban/kérelemre történik, mely követelmény érvényesült, de a gyakorlatot felülvizsgálatra javasoljuk.
--	--	--	---

2024. éves ellenőrzési jelentés

			3. Az Önkormányzat közzétételi kötelezettségének nem tett eleget a saját, illetve a Kormány által üzemeltetett honlapon. 4. A támogatottak nem tettek eleget a jogszabályban és a Rendeletben előírt nyilatkozat tételi kötelezettségeiknek. (pl. átláthatóság, összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról vagy hiányáról) 5. A civil szervezeteknek nyújtott támogatás rendszere kialakított, a folyamatban pontosítások javasoltak. Intézkedési terv készítésére köteles javaslatok: 1. A Rendelet felülvizsgálatát és kiegészítését javasoljuk. 2. A költségvetési rendeletben nevesítetten vagy egyéb okból pályázat nélkül, a civil szervezetek támogatásának gyakorlatát az Áht. 48. § és a Közp.tv. értelmében felülvizsgálatra javasoljuk. A pályázati, illetve kérelem benyújtási kötelezettség (tartalmukban azonos) mindenkire legyen érvényes és ezt a Rendelet egyértelműen rögzítse. A rendelet keretösszeget állapítson meg a civil szervezetek támogatására. 3. Gondoskodni kell a közzétételi kötelezettségről. 4. A pályázati felhívás és elbírálás során a nyilatkozatok bekéréséről teljes körűen gondoskodni kell. 5. A jelentésben foglaltak szerint a támogatási rendszer folyamatában pontosításokat javasolunk (pl. támogatási szerződés megnevezés alkalmazása, a szerződés tartalma és az eljárás folyamata feleljen meg a Rendeletben foglaltaknak).
Dudar Község Önkormányzatánál a kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése	Annak vizsgálata, hogy az Ávr-ben foglaltak szerint történik-e a kötelezettségvállalás, illetve az egyéb gazdálkodási jogkör gyakorlás	szabályozottsági ellenőrzés	Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni az Ávr-ben foglalt kivételekkel csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás). Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni kell.

2024. éves ellenőrzési jelentés

	nyilvántartás vezetés	A Dudar Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabállyal rendelkezik, mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét konkrétan nem szabályozza, így azt a szabályzat értelmében a számlán kell rögzíteni. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás a jogszabály és az Önkormányzat operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata szerinti formában megtalálható volt. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a pénzügyi ellenjegyzés megtalálható volt, de nem pontosan a jogszabály, illetve a szabályzat szerinti formában, így a pénzügyi ellenjegyzés gyakorlatának felülvizsgálatát javasoljuk. (a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán, azaz a szerződésen/megrendelésen/számlán kell rögzíteni külön dátumozva, aláírással. Ha a szabályzat úgy rendelkezik, akkor az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseknél a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés az utalványrendeleten vagy az ASP 112 mp. dokumentumán is ellátható.) A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie, mely követelmény a szűrőpróbaszerűen vizsgált dokumentumok tekintetében érvényesült. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely nem minden esetben érvényesült.
--	-----------------------	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			Jellemző hiba lehet, hogy a nyilvántartásba vétel előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén is csak a végleges kötelezettségvállaláskor (számla rögzítésekor) és nem a szerződés/megrendelés napjával valósul meg. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásában (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) a kötelezettségvállalás napjával rögzíteni kell, mely követelmény nem minden esetben érvényesült. Az előzetes kötelezettségvállalás főkönyvi könyvelése nem minden esetben történt meg. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba, mely nem minden esetben érvényesült. Az Ávr. 56. § értelmében a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak az Áhsz. szerinti nyilvántartásba vételéről. Az Önkormányzat a kötelezettségvállalások tekintetében az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás) és saját nyilvántartásokkal is rendelkezik. Az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet, mely követelmény érvényesült. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden
--	--	--	---

2024. éves ellenőrzési jelentés

			több éves szerződés esetén), mely követelmény általában érvényesült. A 2024. évi főkönyvi kivonat összevont adatai szerint a kötelezettségvállalások a vizsgált évben a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek. Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében: Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. A kötelezettségvállalások nyilvántartásának folyamatos vezetése és az operatív gazdálkodási jogkörök ellátása megállapítható, gondoskodni kell a folyamatok pontos, jogszabályban és belső szabályzatokban rögzített dokumentálására. Átlagos jelentőségű és közepes kockázatú/hatású megállapítások: 1. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés nem volt minden esetben szabályszerű, vagy esetenként hiányzott. 2. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely követelmény nem minden esetben érvényesül. 3. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl.
--	--	--	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) könyvelni kell (T0021), mely nem minden esetben történik meg. 4. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell, mely követelmény általában érvényesült. Intézkedési terv készítésére köteles javaslatok: 1. A kötelezettségvállalásról és a pénzügyi ellenjegyzésről a jogszabálynak és belső szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell minden esetben gondoskodni. 2. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vételéről (analitikus nyilvántartás (ASP 112 mp) és a főkönyvi könyvelés (ASP 1151 mp) is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) gondoskodni kell. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba. 3. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra köteles kötelezettségvállalásokat a 0021 számlára éves, teljes összeggel kell rögzíteni. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kötelezettségvállalásokat a 0021 számlára nem kell könyvelni. 4. A több éves kötelezettségvállalások főkönyvi könyveléséről (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden több éves szerződés esetén) gondoskodni kell.
A Dudari Közös Önkormányzati Hivatalnál a közzétételi kötelezettség teljesítésének vizsgálata	Annak vizsgálata, hogy a honlapon megtalálhatóak-e a kötelezően közzéteendő adatok az Infotv. és egyéb jogszabályok alapján	teljesítmény-ellenőrzés	A téma jelentőségét adja, hogy az Alaptörvény VI. cikke rögzíti a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot: „Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.” Az Info tv. szabályozza a különböző adatkezelések jogszerűsége mellett a közérdekű adatokhoz való hozzáférés módját. Az információs jogok keretei közé emeli a közfeladatot ellátó szervek

2024. éves ellenőrzési jelentés

			azon kötelezettségét, hogy a közelet működésének átláthatósága szempontjából alapvető jelentőségű adatokat nyilvánosságra hozzák. Az Info tv. szerint a közfeladatot ellátó szervnek a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot kell készítenie, továbbá az Ávr. értelmében a költségvetési szerv vezetője belső szabályzatban rendezi a közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendjét. A Hivatal a fentiek szerint rendelkezik a közérdekű adatok elektronikus közzétételi kötelezettségének teljesítéséről szóló szabályzattal, melyet a Jegyző a 3/2017. (XII. 13.) számú intézkedésével léptetett hatályba. A Hivatal a vizsgálatkor saját maga által üzemeltetett honlappal nem rendelkezett, elektronikus közzétételi kötelezettségét az alapító és irányító szerv, Dudar Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) honlapján kívánja teljesíteni. Az Önkormányzat honlapján (www.dudar.hu) a jogszabályok alapján meghatározott általános közzétételi lista nem volt elérhető. A vizsgált honlapon az általános közzétételi lista formája szerint az egyes pontok alatt az Önkormányzat és a Hivatal adatai elérhetőek, amelyek azonban nem kerültek frissítésre, illetve az adatok jelentős aránya tekintetében feltöltések is folyamatban vannak. Összességében tehát megállapítható, hogy a Hivatal közzétételi kötelezettségét részben teljesítette a jogszabályokban előírt tartalmi és formai előírások figyelembevételével.
--	--	--	---

			Az Önkormányzat honlapján a közadatkereső rendszerre mutató egyértelmű hivatkozás nem található meg. A vizsgált Hivatal a közadattárban a vizsgálat időpontjában nem szerepelt, azaz nem teljesítette regisztrációs kötelezettségét. A vizsgált honlapon az akadálymentesítési nyilatkozat nem található meg. Az Info tv. 37/C. §-a (a közpénzek felhasználásának átláthatóságáért) előírja a Központi Információs Közadatnyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettséget, amely a hazai vagy európai uniós forrásból megvalósuló, ötmillió forintot meghaladó költségvetési támogatásokra, szerződésekre, különböző típusú vagyonhasznosításokra és nem alapfeladat ellátására fordított kifizetésekre terjed ki. A Hivatal ezen kötelezettségét nem teljesítette a www.kif.gov.hu oldalon, mivel a jegyző írásbeli nyilatkozata alapján az értékhatárt meghaladó kötelezettségvállalása nem volt. Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében: Az ellenőrzés minősítése korlátozottan megfelelő, mivel a közzétételi kötelezettség teljesítésének szabályozása megtörtént, illetve az irányítói jogkört gyakorló Önkormányzat honlapján a formai és tartalmi előírások figyelembe vételével került sor a közzétételi egységek kialakítására és az adatfeltöltésre. A feltárt hiányosságok alapján azonban további intézkedésekre van szükség.
--	--	--	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			Átlagos, csekély jelentőségű és közepes, alacsony kockázatú/hatású megállapítások: 1. A kötelezően közzéteendő közérdekű adatok honlapon történő közzététele részben történt meg. 2. Az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat nem került feltöltésre. 3. A közadatkereső rendszerre mutató hivatkozás nem található meg a felületen. 4. A vizsgált honlapon az akadálymentesítési nyilatkozat nem található meg. Intézkedési terv készítésére köteles javaslatok: 1. Gondoskodni kell a kötelezően közzéteendő közérdekű adatok honlapon történő teljeskörű közzétételéről. 2. Gondoskodni kell az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat honlapra történő feltöltéséről. 3. Gondoskodni kell a közadatkereső rendszerre mutató hivatkozás elhelyezéséről. 4. Gondoskodni kell a vizsgált honlapon az akadálymentesítési nyilatkozat elhelyezéséről.
A Dudari Melegkonyhánál a kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése	Annak vizsgálata, hogy az Ávr-ben foglaltak szerint történik-e a kötelezettségvállalás, illetve az egyéb gazdálkodási jogkör gyakorlás nyilvántartás vezetése	szabályozottsági ellenőrzés	Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni az Ávr-ben foglalt kivételekkel csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás). Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni kell. A Hivatal operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata kiterjed a Dudari Melegkonyhára (a továbbiakban: Intézmény), mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét konkrétan nem szabályozza, így azt a szabályzat értelmében a számlán kell rögzíteni. Az Intézménynek önálló

2024. éves ellenőrzési jelentés

			szabályzattal kell rendelkeznie. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás a jogszabály és az Intézmény operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata szerinti formában megtalálható volt. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a pénzügyi ellenjegyzés megtalálható volt, de nem pontosan a jogszabály, illetve a szabályzat szerinti formában, így a pénzügyi ellenjegyzés gyakorlatának felülvizsgálatát javasoljuk. (a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán, azaz a szerződésen/megrendelésen/számlán kell rögzíteni külön dátumozva, aláírással. Ha a szabályzat úgy rendelkezik, akkor az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseknél a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés az utalványrendeleten vagy az ASP 112 mp. dokumentumán is ellátható.) A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie, mely követelmény a szűrőpróbaszerűen vizsgált dokumentumok tekintetében érvényesült. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely nem minden esetben érvényesült. Jellemző hiba lehet, hogy a nyilvántartásba vétel előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén is csak a végleges kötelezettségvállaláskor (számla rögzítésekor) és nem a szerződés/megrendelés napjával valósul meg.
--	--	--	---

2024. éves ellenőrzési jelentés

			Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásában (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) a kötelezettségvállalás napjával rögzíteni kell, mely követelmény nem minden esetben érvényesült. Az előzetes kötelezettségvállalás könyvelt, de nem minden esetben a kötelezettségvállalás pontos napján. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba, mely nem minden esetben érvényesült. Az Ávr. 56. § értelmében a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak az Áhsz. szerinti nyilvántartásba vételéről. Az Intézmény a kötelezettségvállalások tekintetében az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás) és saját nyilvántartásokkal is rendelkezik. Az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet, mely követelmény érvényesült. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden több éves szerződés esetén), mely követelmény általában érvényesült. A 2024. évi főkönyvi kivonat összevont adatai szerint a
--	--	--	--

			kötelezettségvállalások a vizsgált évben a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek. Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében: Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. A kötelezettségvállalások nyilvántartásának folyamatos vezetése és az operatív gazdálkodási jogkörök ellátása megállapítható, gondoskodni kell a folyamatok pontos, jogszabályban és belső szabályzatokban rögzített dokumentálására. Átlagos jelentőségű és közepes kockázatú/hatású megállapítások: 1. A Hivatal operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata kiterjed az Intézményre, mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét konkrétan nem szabályozza. 2. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés nem volt minden esetben szabályszerű, vagy esetenként hiányzott. 3. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely követelmény nem minden esetben érvényesül. 4. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési
--	--	--	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell, mely követelmény nem minden esetben érvényesült. Intézkedési terv készítésére köteles javaslatok: 1. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjének konkrét szabályozásáról gondoskodni kell. Az Intézménynek önálló szabállyal kell rendelkeznie. 2. A kötelezettségvállalásról és a pénzügyi ellenjegyzésről a jogszabálynak és belső szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell minden esetben gondoskodni. 3. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vételéről (analitikus nyilvántartás (ASP 112 mp) és a főkönyvi könyvelés (ASP 1151 mp) is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) gondoskodni kell. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba. 4. A több éves kötelezettségvállalások főkönyvi könyveléséről (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden több éves szerződés esetén) gondoskodni kell.
A Kiskópé Óvoda és Mini Bölcsőde Dudarnál a kötelezettségvállalás nyilvántartásának ellenőrzése	Annak vizsgálata, hogy az Ávr-ben foglaltak szerint történik-e a kötelezettségvállalás, illetve az egyéb gazdálkodási jogkör gyakorlás nyilvántartás vezetés	szabályozottsági ellenőrzés	Az Áht. 37. § (1) bekezdése értelmében kötelezettséget vállalni az Ávr-ben foglalt kivételekkel csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban lehet (előzetes írásbeli kötelezettségvállalás). Az Ávr. 53. § (2) bekezdése értelmében az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét belső szabályzatban rögzíteni kell. A Hivatal operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata kiterjed a Kiskópé Óvoda és Mini Bölcsőde Dudaarra (a továbbiakban: Intézmény), mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét konkrétan nem szabályozza, így azt a szabályzat értelmében a számlán kell rögzíteni. Az Intézménynek önálló szabállyal kell rendelkeznie.

2024. éves ellenőrzési jelentés

			A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás a jogszabály és az Intézmény operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata szerinti formában megtalálható volt. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a pénzügyi ellenjegyzés megtalálható volt, de nem pontosan a jogszabály illetve a szabályzat szerinti formában, így a pénzügyi ellenjegyzés gyakorlatának felülvizsgálatát javasoljuk. (a pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán, azaz a szerződésen/megrendelésen/számlán kell rögzíteni külön dátumozva, aláírással. Ha a szabályzat úgy rendelkezik, akkor az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetéseknél a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés az utalványrendeleten vagy az ASP 112 mp. dokumentumán is ellátható.) A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartásának egyedi jellegűnek kell lennie, mely követelmény a szűrőpróbaszerűen vizsgált dokumentumok tekintetében érvényesült. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele (analitikus nyilvántartás és a főkönyvi könyvelés is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely nem minden esetben érvényesült. Jellemző hiba lehet, hogy a nyilvántartásba vétel előzetes írásbeli kötelezettségvállalás esetén is csak a végleges kötelezettségvállaláskor (számla rögzítésekor) és nem a szerződés/megrendelés napjával valósul meg.
--	--	--	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást (ha a kötelezettségvállalás előzetesen írásban megtörtént: pl. szerződés, megrendelés), annak összegétől függetlenül (tehát akár 200 000 Ft alatt is) a kötelezettségvállalás analitikus nyilvántartásában (ASP 112 mp) és a főkönyvben (ASP 1151 mp: T0021) a kötelezettségvállalás napjával rögzíteni kell, mely nem minden esetben érvényesült. Az előzetes kötelezettségvállalás könyvelt, de nem minden esetben a kötelezettségvállalás pontos napján. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba, mely nem minden esetben érvényesült. Az Ávr. 56. § értelmében a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak az Áhsz. szerinti nyilvántartásba vételéről. Az Intézmény a kötelezettségvállalások tekintetében az ASP program által vezetett analitikus nyilvántartással (részletező nyilvántartás) és saját nyilvántartásokkal is rendelkezik. Az Ávr. 60. § (3) bekezdése értelmében a kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra, pénzügyi ellenjegyzésre, teljesítés igazolására, érvényesítésre, utalványozásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet, mely követelmény érvényesült. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden több éves szerződés esetén), mely követelmény általában érvényesült. A 2024. évi főkönyvi kivonat összevont adatai szerint a
--	--	--	--

			kötelezettségvállalások a vizsgált évben a rendelkezésre álló forrásokkal összhangban történtek. Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében: Az ellenőrzés korlátozottan megfelelőnek ítélte meg a vizsgált területet, mivel a gazdálkodás során a legtöbb tekintetben megfelelő kontrollokkal rendelkeznek, és elfogadható teljesítményt mutatnak. Bizonyos területek vonatkozásában a megállapítások azonban arra utalnak, hogy a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerét nem minden esetben működtetik, illetve követik nyomon megfelelően. A kötelezettségvállalások nyilvántartásának folyamatos vezetése és az operatív gazdálkodási jogkörök ellátása megállapítható, gondoskodni kell a folyamatok pontos, jogszabályban és belső szabályzatokban rögzített dokumentálására. Átlagos jelentőségű és közepes kockázatu/hatású megállapítások: 1. A Hivatal operatív gazdálkodási jogkörökről szóló szabályzata kiterjed az Intézményre, mely az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjét konkrétan nem szabályozza. 2. A vizsgált kötelezettségvállalások tekintetében a kötelezettségvállalás és a pénzügyi ellenjegyzés nem volt minden esetben szabályszerű, vagy esetenként hiányzott. 3. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) kell, hogy megtörténjen, mely követelmény nem minden esetben érvényesül. 4. Határozatlan időre vállalt kötelezettség értékét a költségvetési évben és az azt követő három éven keresztül származó fizetési
--	--	--	--

2024. éves ellenőrzési jelentés

			kötelezettségek összegeként meg kell határozni és a főkönyvben rögzíteni kell, mely követelmény nem minden esetben érvényesült. Intézkedési terv készítésére köteles javaslatok: 1. Az előzetes írásbeli kötelezettségvállalásra nem köteles kifizetések rendjének konkrét szabályozásáról gondoskodni kell. Az Intézménynek önálló szabállyal kell rendelkeznie. 2. A kötelezettségvállalásról és a pénzügyi ellenjegyzésről a jogszabálynak és belső szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell minden esetben gondoskodni. 3. A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vételéről (analitikus nyilvántartás (ASP 112 mp) és a főkönyvi könyvelés (ASP 1151 mp) is) a kötelezettségvállalás napjával (a kötelezettségvállalást követően haladéktalanul) gondoskodni kell. A szerződés adatait pontosan kell rögzíteni a kötelezettségvállalás nyilvántartásba. 4. A több éves kötelezettségvállalások főkönyvi könyveléséről (T0023, nem csak a közüzemi díjak, hanem minden több éves szerződés esetén) gondoskodni kell.
--	--	--	---

ELŐTERJESZTÉS

**Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. május 28.
napján tartandó rendes, nyilvános ülésére**

Tárgy: Döntés a Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás megszüntetéséről.

Előterjesztő: Baumann Csaba polgármester

Az előterjesztést előkészítette: dr. Varga-Arany Dominika jegyző

Szavazás módja: minősített többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás (a továbbiakban: Társulás) a KEOP-7.1.0. projekttel megvalósult beruházást és az ehhez kapcsolódó eszközöket 2023. november 29. napján átadta a Bakonykarszt Zrt. (8200 Veszprém, Pápai út 41.) részére.

A Társulás az ellátandó feladatok tekintetében kiüresedett, ezért javasoljuk 2025. december 31. napjával történő megszüntetését, melyről szóló döntés legalább 6 hónappal korábban meg kell hozni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) társulásra vonatkozó rendelkezései az alábbiak:

42. § A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

....

5. önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, abból történő kiválás, a társulási megállapodásmódosítása, társuláshoz, érdekképviseleti szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;

88.§ (1) A társulást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei írásbeli megállapodással hozzák létre. A megállapodást a polgármester írja alá.

(2) A társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges a társulási megállapodás jóváhagyásához, módosításához vagy a társulás megszüntetéséhez.

89. § (1) A társuláshoz csatlakozni naptári év első, abból kiválni naptári év utolsó napjával lehet, ha törvény vagy a társulási megállapodás másként nem rendelkezik.

(2) A társuláshoz való csatlakozásról és kiválásról, ha törvény eltérően nem rendelkezik, legalább hat hónappal korábban, minősített többséggel kell dönteni. Erről a társulási tanácsot értesíteni kell.

(3) A társulási tanács minősített többséggel dönt a társulásból történő kizárásról.

91.§ A társulás megszűnik:

...

b) ha a társulás tagjai a 88. § (2) bekezdés szerinti többséggel azt elhatározzák.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 167/C. § (3) bekezdés b) pontja alapján a társulás törzskönyvi nyilvántartásából történő törlését a társulás megszüntetésére vonatkozó megállapodás és az azt elfogadó önkormányzati képviselő-testületi határozatok csatolásával, törlési kérelem benyújtásával kéri majd a Társulási Tanács a Magyar Államkincstártól.

Az Mötv. 90. § (4) bekezdése meghatározza, hogy a társulás megszűnése, a társulásból történő kiválás, kizárás esetén – eltérő megállapodás hiányában – a társulás vagyonát a társulás azon tagjának kell visszaadni, amelyik azt a társulás rendelkezésére bocsátotta. Egyebekben a közös tulajdonra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatását követően döntsön az alábbi határozati javaslat elfogadásáról!

Határozati javaslat

- 1) Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testülete, mint a Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás tagja, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 88. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, az Mötv. 91. § b) pontja alapján a Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás jogutód nélküli megszűnését mondja ki.
- 2) Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Társulás megszüntető okiratát a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.
- 3) Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testülete felhatalmazza a polgármestert a megszüntető megállapodás aláírására.

Felelős: Baumann Csaba polgármester

Határidő: 2025. június 30.

Dudar, 2025. május 23.

Tisztelettel:

Megszüntető Megállapodás

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (7) bekezdése alapján a Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás megszüntető okiratát a következők szerint adja ki:

- 1. A megszűnő költségvetési szerv megnevezése, székhelye, törzskönyvi azonosító száma**
 - 1.1. A megszűnő költségvetési szerv megnevezése: Dudar Környéki Szennyvízcsatorna- és Szennyvíztisztítómű Fejlesztési Önkormányzati Társulás
 - 1.2. A megszűnő költségvetési szerv székhelye: 8416 Dudar, Rákóczi Ferenc utca 19.
 - 1.3. A megszűnő költségvetési szerv törzskönyvi azonosító száma: 797773
 - 1.4. A megszűnő költségvetési szerv adószáma: 15797773-2-19
- 2. A költségvetési szerv megszüntetésének körülményei**
 - 2.1. A költségvetési szerv megszűnésének dátuma: 2025. december 31.
 - 2.2. A költségvetési szerv megszüntetéséről rendelkező jogszabály: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 91. § b) pontja
 - 2.3. A költségvetési szerv megszüntetéséről döntést hozó szerv
 - 2.3.1. megnevezése: tagönkormányzatok képviselő-testületei
 - 2.3.2. székhelye: tagönkormányzatok székhelye
 - 2.4. A költségvetési szerv megszüntetésének módja: az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 11. § (1) bekezdése szerinti jogutód nélküli megszűnés.
 - 2.5. A költségvetési szerv megszüntetésének oka: a pályázati projekt megvalósult, a beruházás átadásra került, a Társulás kiüresedett.
 - 2.6. A megszűnő költségvetési szerv által ellátott közfeladat(ok) jövőbeni ellátásnak módja: a Társulás nem lát el közfeladatot. A KEOP-7.1.0. projekttel megvalósult beruházást és az ehhez kapcsolódó eszközöket a Társulás 2023. november 29. napján átadta a Bakonykarszt Zrt. (8200 Veszprém, Pápai út 41.) részére.
- 3. A költségvetési szerv megszüntetésével összefüggő átmeneti rendelkezések**
 - 3.1. A kötelezettségvállalás rendje: a megszűnő költségvetési szerv által vállalható kötelezettségek köre és mértéke: nincsenek. a Társulás nem lát el közfeladatot. Munkajogi kérdések a Társulás megszüntetésével kapcsolatban nem merülnek fel, mivel a Társulásnak nincs munkavállalója.
 - 3.2. A költségvetési szerv fennálló magánjogi jogai és kötelezettségei – ideértve a vagyonkezelői jogot is – további gyakorlója: A KEOP-7.1.0. projekttel megvalósult beruházást és az ehhez kapcsolódó eszközöket a Társulás 2023. november 29. napján átadta a Bakonykarszt Zrt. (8200 Veszprém, Pápai út 41.) részére.

Kelt.:

.....
Baumann Csaba
polgármester
Dudar Község Önkormányzata

.....
Szirbek Tiborné
polgármester
Nagyesterházi Község Önkormányzata

.....
Ács Kristóf
polgármester
Bakonyháza Községi Önkormányzat

.....
Wolf Ferenc
polgármester
Bakonyoszlop Községi Önkormányzat

.....
Csillag Zoltán
polgármester
Bakonyszentkirály Községi Önkormányzat

.....
Trieblné Stanka Éva Renáta
polgármester
Csesznek Községi Önkormányzat

.....
Törökné Ringl Krisztina
polgármester
Olaszfalu Község Önkormányzata

ELŐTERJESZTÉS

**Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. május 28.
napján tartandó rendes ülésére**

Tárgy: Dudar Község Önkormányzata Gazdasági Programjának elfogadása.

Előterjesztő: Baumann Csaba polgármester

Szavazás módja: egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

Dudar Község Önkormányzatának Gazdasági Programja a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv) 116. §-ában foglaltak alapján az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elkészült.

A gazdasági program a település adottságainak és jelenlegi helyzetének bemutatásán túl olyan stratégiai jellegű célokat tűz ki, melyek megszabják az önkormányzati döntések irányát, megfogalmazzák azokat az elképzeléseket, amelyek szervesen illeszkednek céljaihoz, és amely célok eléréséhez, megvalósításához a képviselő-testület meg kívánja teremteni a szükséges anyagi forrásokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fenti jogszabályi kötelezettségünknek eleget téve az előterjesztés megtárgyalását követően fogadja el az előterjesztés mellékletét képező gazdasági programot!

Határozati javaslat:

Dudar Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja Dudar Község Önkormányzata 2025-2029. évekre szóló gazdasági programját.

Felelős: Baumann Csaba polgármester

Határidő: azonnal

Dudar, 2025. május 23.

Tisztelettel:

Ügyiratszám: D/770-1/2025.

DUDAR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2025-2029.

Dudar Község Önkormányzata Gazdasági Programja 2025-2029.

I.

BEVEZETŐ

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembevételével fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell összpontosítani:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források például állami támogatás, helyi bevételek megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

II.

RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

AZOK A RÉGI SZÉP IDŐK...

Az első írásos feljegyzés 1302. február 18-án készült Dudarról. Akkor a település a Csákok kezében volt. 1430-ban a falu Rozgonyi István tulajdona, akit folyamatosan perelt a Csák család, hogy a települést visszaszerezzék. Rozgonyinak közben új ellenlábas is akadt, Újlaki Miklós személyében. 1445-ben Újlaki elvette Csókakőt Rozgonyitól (és a hozzá tartozó falvakat, köztük Dudart is), 1447-ben pedig már rendkívüli adót szedett. Ezért Rozgonyi a királyhoz fordult. Mátyás megoldotta a problémát: Gesztest és a hozzá tartozó falvakat Újlakinak adta, Csókakőt pedig Rozgonyi kapta meg. Csakhogy Dudar a Geszteshez csatolt falvak között volt. Apja halála után Újlaki Lőrinc igyekezett túltenni a falun, ám anyja, Széchy Dorottya heves tiltakozása miatt ezt nem tette meg, így Dudar 1488-ban is a család birtoka volt. 1488. október 21-én megérkeztek a királyi adószedők. Ez azért fontos, mert megtudhatjuk a feljegyzésekből, hogy ekkor 16 porta adózott Dudaron. A falu jobbágytelepülés volt, nemesek nem éltek ekkor itt.

AZ TÖRÖK ÁFIUM ELLEN VALÓ ORVOSSÁG...

Mátyás halála után a török seregek szabad utat kaptak az ország belseje felé. Az 1543-45. évi hadjárat során Szulejmán seregei előbb Székesfehérvárt, majd 1552-ben Veszprémet is elfoglalták. Az 1563-66. évi adófeljegyzések szerint Dudar, mint Csesznek tartozéka a törökök kezén van. Ebben a korszakban rengeteg bakonyi falu vált lakatlanná, Dudaron azonban mindvégig bizonyítottan élt lakosság. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az emberek gondtalanul éltek. 1536-ban 18 adófizető családot írtak fel, míg ez a szám 1553-ban négyre csökkent. A törökök megadóztatták a település lakóit. Ugyanakkor a földesúr is megkövetelte a neki járó pénzt. A földesúr a XV. Században még az Újlaki család, majd 1559-ig Podmaniczky volt. Aztán 1559-ben, Podmaniczky Rafael halálakor a birtok a király kezébe került. Csakhogy a „végvárak üzemeltetését nem bírta a királyi kassza”, ezért inkább odaadták Dudart és Nánát 1559-ben Cseszneki Mihály fővitéznek. Mivel azonban a palotai vár fenntartásához nem volt elég pénz, az úr elkezdte a falvaktól elvonni a szükséges összeget. 1588-ban a környező települések Nádasdy Ferenchez fordultak segítségért. A török-magyar háború és Cseszneki zsarnoksága miatt évtizedekig nem volt vetés és aratás, a XVII. században óriási éhínség is kínozta a lakosságot. Ebben az időben lett a birtok Huszár Péteré. 1594-ben ugyanis visszafoglalta a töröktől Nánát és Dudart, zsold helyett pedig a két falut kérte a királytól. Hivatalosan 1597. június 4-én kapta meg a kért településeket. Aztán 1602-ben Huszárt Erdélyben kivégezték a tatárok, a falvak pedig örököseire maradtak. 1696-tól Dudart a Botkai család birtokaként tartották számon. Ekkor pedig meg akarta szerezni Eszterházy Dániel és Zichy István is. 1596-ig az adózó családok száma 21-re emelkedett. A reformáció szava elért Dudarra is: Sztáray Mihály és Dévai Bíró Márton katolikus szerzetesek igyekeztek megváltoztatni, jobban mondva feléleszteni a község vallási életét.

HABSBURG ÉS NÁDASDY

A török után az osztrák volt az ellenség. 1704-ben Heister generális felgyújtott mindent, aminek Rákóczi hasznát vehette volna. 1710-ben pestis járvány pusztított, a népsűrűség nálunk csak 9 fő/km². Ugyanakkor megkezdődött a környékbeli falvak újjáépítése. A legjobban Dudar és Csetény vészelte át a török kort. Ellenben Bakonyoszlop már az első török támadás után elnéptelenedett, és kétszáz évig puszta faluhely volt. 1552-ben néptelenedett el Pere, Zirc és Olaszfalu is. A tizenöt éves háború során kiürült Esztergár és Nána is, legelőiket a dudariak hasznosították. Tés megmaradt lakóit a felszabadító harcok kínjai üldözték el. A Botkai család 1711-ben elvesztette Veszprém megyei birtokait. A terület új ura Nádasdy Ferenc lett. A gyakori összeírások miatt képet kaphatunk a falu lakosságáról: az 1710-es évek elején 23 jobbágy élt a faluban. A község építettett egy malmot Nánapusztán. Csakhamar kiderült, hogy Nádasdyt saját vagyonán kívül nem érdekelte semmi, jobbágysai élete sem. Mivel a jobbágysai elégedetlenség volt, Nádasdynak új munkaerőre volt szüksége. Észak-Magyarországról és Németországból „importált” munkásokat, 1729-ben ok telepedtek le Nánán. A földesúrnak nem tetszett a dudariak lázadószása, ezért eltiltotta őket a nánai mezők használatától. A nánai németekkel ugyanakkor kivételezett mind o, mind fia. Mivel időközben benépesült Esztergár és Nána, a dudariaknak új legelők után kellett nézniük. 1748-ban a csetényiekkel hadakoztak, elkergették a szomszédos település birkáit a rétről. Nádasdy állatai pedig lelegelték a tehetetlen dudariak szántóföldjeit. Terésiamajorba (Kisdudar) 1793-ban hét német család költözött: Bittmann, Polt, Kernusz, Vithalm, Rechner, Horváth.

SZABADSÁGHARC: DUDARÉRT

Újabb forradalom 1848-ban. Míg a márciusi ifjak a Habsburgok ellen hadakoztak, Dudaron is kitört a lázadás. A nánai jobbágysai április közepén hagyták abba a munkát, a dudariak elkergették az uradalmi nyáját, és a juhászt félig agyonverték. Elfoglalták az uradalmi szántókat és erdőket, és a major felgyújtásával fenyegetőztek. Nagy Szabó Ignác nánai ügyvivő 1848. április 19-én kelt jelentéséből megtudhatjuk, hogy a nánaiak a kormányra hivatkozva nem dolgoztak, a dudariak pedig birtokukba vették a teljes határt. „Ezenfelül a kisdudari major felgyújtásával fenyegetőznek” Az ügyvivő szerint csak idő kérdése, hogy a nánaiak is vérszemet kapjanak, és ilyen módon fellázadjanak uruk ellen. Az intézkedés nem késett sokat: Szolga István legelőfoglalót április 26-án, Stengler Lőrincet május 9-én fogták el. 1848. szeptember 5-én Kiss Sándort (37), Ifj. Szabó Jánost (24), Kiss Varga Ferencet (20) és Varga Jánost (31) tartóztatták le. A császári seregek 1849-ben elfoglalták Veszprémet.

A FALU 1850-1900

1850-ben Dudart Ányos Móric vezette. Az 1848-as törvények közül érvényben maradt a jobbágysai felszabadítása. A meggyötört parasztságnak csak a forradalomban harcoló társaik meséi tartották a lelket. A lakosság nem adta fel, az 1848. évi törvényre hivatkozva tárgyalásokat kezdtek volt földesurukkal. Kötöttek egy elkülönülési szerződést. Ennek értelmében a Nagyerdő teljesen Nádasdyé maradt, a dudariaknak csak a nyugati részt adták oda. A teljes megszerzett terület 72 %-a legelő. Az 1860-as években hatalmas aszály és éhínség pusztított. Hogy ezt mérsékeljék, az okos emberek közmunkákat szerveztek. A zirci, borzavári, porvai, eplényi, olaszfalusi, tési, nánai és

esztergári lakosok Eplénynél, a csesznekiek, magyarszentkirályiak, oszlopiak és dudariakNémetszentkirályon végeztek földmunkákat. A bért Simon József bíró fizette ki. Az éhínség azonban nem volt elég. 1867. június 20-án újabb csapás érte a falut: tüzgyulladt, és 128 ház elpusztult. Egy ember halt meg, Pap Sándor, aki a 95. számú házban lakott. Ez az épület a mai polgármesteri hivatal közelében állhatott. A csapás kiheverése évekig tartott, de 1870-75 között rendeződött a falu élete. Vizsgáljuk meg az 1872-es feljegyzéseket! A település területe 4315 katasztrális hold, 1245 magyar lakosa van. Ekkor már Kisdudart mint egy Dudarhoz tartozó pusztát említették meg. Dudaron az 1880-as években körjegyzőség jött létre, aminek a hatáskörébe tartozott még Csetény és az ekkor már "Bakony" előtaggal ellátott Nána is. 1885-be újraosztották a földeket, mert a bíróság szerint a '67-es tűz a rendezetlen, egymáshoz túl közel álló házak miatt pusztított. A falu újjáépítése után 1888-ban újjáépítették a református templomot. 1908-ra már a Rákóczi, a Kossuth és a Petőfi utca mai helyén állt és nevét viselte. Néhányan jobb sorsot remélve az Egyesült Államokba költöztek.

AZ I. VILÁGHÁBORÚ ÉS A '20-AS, '30-AS ÉVEK

Aztán jött az I. világháború. Jó néhánydudari fiatalembert is besoroztak, a nép virágosóval fogadta őket Zircen. A harctereken minden eddigénél több katona sebesült vagy halt meg. A zirci kórház néhány hónappal a háború kitörése után nem tudott több sérültet fogadni. A háború 46 hősi halottjának névsora ma is olvasható azon az emlékoszlopon, amit 1937-ben emeltek. A háború után rendeződni látszott a falu helyzete, megkezdődtek az újabb fölosztások. Nem változott a körjegyzőség, Dudarhoz ekkor is Csetény és Bakonynána tartozott. Ez 1952-ig így is maradt, bár a csetényiek 1905-ben már önállósulni akartak. 1914-ben feltételelesen nagyközséggé nyilvánították Csetényt, így lehetőségük volt saját körjegyzőség felállítására. Ezt a háború hiúsította meg, a csetényiek emiatt visszakoztak. 1924-ben Bakonynána is megpróbálkozott a csetényiek 10 évvel korábbi akciójával, de be kellett látniuk, hogy „nagyközségnek túl kicsi, a feladatok elvégzésére nem alkalmas”. Ebben az időben a postakocsit Holtischer Károly csetényi földbirtokos tartotta fenn. Dudaron már 1888 óta létezett postahivatal. Az orvos Csetényben élt. 1912-ben szóba került egy gyógyszerár létrehozása Csetényen, a legközelebbi patikák Zircen és Bodajkon voltak. Csendőőrőrs legközelebb a falutól 8 kilométerre, Szápáron volt. Dudaron egy tanító élt, és a falusiak az újabb éhínség ellenére is „spóroltak egy második tanítóra”. A bábát a képviselőtestület választotta. 1926-ban megalakul a levanteegyesület, ami a fiatalok testi nevelésével foglalkozott. A tűzvédelmet nagyon komolyan vették. Vannak leírások az 1721-es, az 1867-es tűzvészekről, és az újabb katasztrófa megelőzését kötelességüknek érezték a tűzoltóegylet tagjai. Voltak nagy tüzek az egyesület működésének ellenére is, 1896-ban és 1908 júniusában.

A II. VILÁGHÁBORÚ ÉS A FALU TÖRTÉNETE 1950-IG

A község zárt világa kezdett feloldódni, a régi dudari hangulat pedig a II. világháború után végleg eltűnt a faluból. 1932-ben bevezették az áramot a faluba. 1937. július 4-én, vasárnap avatták fel az I. világháború hősi halottainak emlékművét az akkori községháza előtt. 10 órakor ünnepi mise volt, melyet Bóda József veszprémi református lelkész celebrált. Az ünnepségen beszédek hangzottak el, verseket mondtak, az iskolások zászlókkal felvonultak. Az emlékműt 1979-ben költöztették mai helyére, a Vörösmarty

térre. 1937. szeptember 7-17 között a nemzetközi falukutató tábor a szegedi fiatalok a vezetésével Dudaron dolgozott. Aztán jöttek a háború borzalmai. A doni katasztrófában sok dudari is meghalt. 1944. júniusának elején a faluból a pápai gettóba szállították a zsidókat, ahonnan július közepén indultak tovább Auschwitz irányába. A háborút a Deutsch család egyetlen tagja élte túl, ő hamar elköltözött a faluból. Miközben javában dúlt a háború, megkezdődött a bánya feltárása, és a Dudar-Zirc vasútvonal kiépítése. A nyilasok hatalomra kerülése után elszállították a sínépítő munkaszolgálatosokat. A Borból indult, Szentkirályszabadjára tartó munkásszázd november 5-én hajnalban indult Dudarról Bakonyoszlop felé. Közöttük volt Radnóti Miklós is. Az erdő barlangjaiban kétszáz szökevény katona és zsidó rejtőzött. A németek Csetényt, Jásdot és Felsoperét erősítették meg, hogy a 12. páncélos SS hadosztály visszavonulhasson. Március 22-én ok vonultak át Dudaron Nagyesztergár és Zirc irányába. A visszavonulókat támadó szovjet bombázók nemegyszer eltévesztették a célpontot, és dudari házakat romboltak le. A németek azonban nagyobb összecsapás nélkül átengedték a falut az oroszoknak. 1943-ban a közbiztonsági szervezet Nádasdy Páltól szerzett meg területeket. Látszólag minden olyan, mint 40 évvel korábban, ám történik valami, ami megváltoztatja a falu életét: megnyílik a bánya.

DUDAR 1950-2000: ÚJ PONT A TÉRKÉPEN ÉS A RADÍR...

1945-ben folytatódtak a vasútépítések. A legtöbb bányász nem dudari volt, 1947-ben összesen 556 fő dolgozott a föld alatt. A bányászoknak azonban orvosi ellátásra és szállásra volt szükségük. Ekkor merült fel először, hogy az orvost és a gyógyszerteret helyezték át Csetényből Dudarra. A feljegyzések szerint Kisdudart a faluhoz csatolták, Dudar-Bányatelepet azonban a jegyző I. számú tanyaközpontként jelölte meg. 1955-ben már 1576 dolgozója volt a bányának. A bányászok lakásgondjait megoldván felépítették a Csiriptelepet (Lenin-telep). 1951-ben két nyolclakásos készenléti lakást emeltek az Iker-akna mellé. Ettől az évtől rendeztek bányásznapot

1956. október 26-án a bányászok gyalog indultak Zircre, lyukas zászlókat tartottak kezükben, és 1848-as dalokat énekeltek. Ugyanezen a napon békés tüntetés volt Dudar utcáin. Leszerelték a vörös csillagot a tanácsházáról. 1957. januárjában a bányászok buszokkal Veszprémbe akartak utazni, hogy két társukat kiszabadítsák a börtönből.

Először 1956-ban alakult meg a Petőfi TSZ, Csoó Sándor vezetésével, ami 1959. november 21-én ismét működött, akkor már Jó Szerencsét TSZ néven. Ez 1974-ben beleolvadt a bakonyiszentkirályi Váralja Mezőgazdasági TSZ-be. 1967-től megkezdődött a falu aláfejtése. Akkor a Diófa, a Dózsa György és az Alkotmány út alatt folyt a termelés. Később kiterjesztették a területet. 1971-ben megalakult a Bakony Művek dudari üzeme. Fejlődött a falu ipara. A rendszerváltás után évekig ígérték a bánya bezárását, s végül hiába tiltakoztak a bányászok, ez meg is történt. Időközben a Bakony Művek is eltűnt Dudarról, így azt a bizonyos Dudar feliratú pontot leradírozták a gazdasági térképekről.

III.

HELYZETELEMZÉS

A település földrajzi elhelyezkedése, adottságai:

Dudar település a Közép-Dunántúli régióban, Veszprém megyében található. Kiemelten szép erdős környezetben, a Balatonhoz közel helyezkedik el. Természeti kincsekben gazdag, ebből adódóan turisztikailag vonzó, tiszta levegőjű, csendes környék. Téli időszakban viszont a közlekedésben gyakran szenved hátrányt a település, a dimbesdombos domborzatból adódóan.

Főbb demográfiai jellemzők:

A település lakosság száma az elmúlt években stagnálást mutat és 2025. évi előzetes felmérések alapján biztató növekedést mutat. Egy évvel korábban kevesebb gyermek született hazánkban 2024-ben. A halálozások száma is csökkent, azonban a születéseknél kisebb mértékben, így a természetes fogyás üteme gyorsult. Fontos megjegyezni, hogy Dudar vonatkozásában kiemelkedő csökkenést eredményeztek a rendszerváltás utáni gyárbezárások, hiszen korábban a biztos munkahely letelepedésre készítette a fiatalokat, biztonságosabban vállaltak gyermeket. Az elmúlt években a fiatalok szívesen választották lakóhelyüknek Dudar települését, olyanok is, akiket nem fűz rokoni szál ide.

Az öregedési index jelenleg 108-as értéket mutat, amely azt jelenti, hogy a társadalom előregedőben van. Az előző évekhez képest az öregedési index nőtt, ami az országos öregedési index növekedésére vezethető vissza.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni. A gyermekvállalási kedv elsősorban a biztos megélhetés kérdése. Amennyiben a családok nem rendelkeznek folyamatos és elfogadható jövedelemmel, felelősen nem mernek gyermeket vállalni. Azon kívül az egész nemzetre jellemző, hogy a párok egy, legfeljebb kettő gyermeket vállalnak, míg korábbi generációk – '70-es évek- 3-4 gyermeket neveltek fel, még korábban pedig 7-8 gyermek volt a jellemző a családban. A gyermekvállalás ideje jelentősen kitolódott a korábbi évekhez képest. A nőknél már nem csak a gyermekvállalás játszik fontos szerepet, hanem a karrier felépítése is, illetve a munka világában való elhelyezkedés, elköteleződés. Oka lehet továbbá a gazdasági bizonytalanság vagy akár lakhatási nehézségek. Átlagos első gyermekvállalási életkor a nőknél Magyarországon már gyakran 30 év feletti.

Önkormányzatunk az intézményi nyitva tartást a szülői igényekhez alakította. Az iskolában működnek a délutáni foglalkozásokat, míg azokra jár a gyermek, addig felügyelet alatt van. Meghosszabbítottuk a könyvtári nyitva tartást, így a fiatalok nem az utcán csavarognak, míg szüleik dolgoznak, hanem heti öt napon is alkalmuk van a látogatásra. Nagyon nagy eredmény, hogy a jelenlegi kormány kidolgozott egy hosszú távú családpolitikát, melynek hatásai már most is érezhetőek, még itt a településen is. Mind adózásban, mind ház vagy lakásvásárlásban segítik a többgyermekes családokat, emiatt településünkön is nagyobb arányban kelnek el az ingatlanok fiatal párok, családok részére.

Születések, halálozások számának alakulása (az elmúlt 5 évben)

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2020.	15	19
2021.	17	30
2022.	17	22
2023.	16	25
2024.	15	19

Népesség kor szerinti megoszlása 2024. év elején

Kor szerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlása %
0-3	74	Gyermek és fiatalok	325	18,5
4-6	51	Munkaképes korú	1115	63,6
7-14	147	Időskorú	313	17,9
15-18	71	Összesen:	1753	1753
18-59	968			
60-	442			
Összesen:	1753			

Infrastruktúra helyzete:

- a település elérhetősége
 - ♦ A település közúton jól megközelíthető, földrajzi fekvése ilyen szempontból jó, 10 km-en belül elérhető a 82. sz. főút. Helyközi buszjáratok sűrűn közlekednek, átszállás nélkül elérhető Budapest, Székesfehérvár, Veszprém. A vasúthálózat kiépített Zirc irányába, azonban csak áruszállításra használják.
- vonalas közművek kiépítettsége
 - ♦ A településen kiépített a szennyvízhálózat, a vízhálózat, vezetékes telefonhálózat, szélessávú internetszolgáltatás, gázhálózat, teljes közművel ellátott.
- szilárd hulladék kezelése
 - ♦ Szelektív hulladékgyűjtés és korszerű hulladékkezelés megoldott szolgáltatón keresztül

Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele:

A településen vállalkozási tevékenységet végző vállalkozások száma és összetétele 2024-ben

Ágazat	Vállalkozások száma
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás	10
Bányászat, kőfejtés	3
Feldolgozóipar	11
Vízellátás, szennyvízgyűjtés	3

<i>Építőipar</i>	<i>18</i>
<i>Szálláshely-szolg., vendéglátás, keresk.</i>	<i>20</i>
<i>Szállítás, raktározás</i>	<i>4</i>
<i>Közigazgatás</i>	<i>0</i>
<i>Táv-hírközlés</i>	<i>7</i>
<i>Egyéb szolgáltatás</i>	<i>24</i>
<i>Egészségügyi ellátás</i>	<i>2</i>
<i>Energiaellátás</i>	<i>8</i>
<i>Összesen:</i>	<i>110</i>

Az önkormányzati intézmény- és feladatstruktúra:

a) Oktatás:

A településen mini bölcsőde, óvoda és általános iskola működik. A mini bölcsőde és óvoda egy épületben üzemel. 2018-ban került kibővítésre az óvoda épülete, hozzáépítve a bölcsődét. Az ingatlan kívül-belül új és felújított, korszerű. Udvara tágas, bővítési lehetőségek mind funkcióban, mind létszám befogadásában megoldható. Az épület részben akadálymentesített.

Az iskola épülete részben felújított, régi nyílászáróit hőszigetelt kivitelűre cserélték 2019-ben, megújuló energia ellátás céljából az áramellátást napelemek telepítésével megoldott. Az épület akadálymentesített, külső-belső felújítását elő kell segíteni. Tágas és szép udvar és sportpálya tartozik hozzá.

b) Egészségügy:

2010-ben átadott új Egészségház került kialakításra, azonban a használhatósági szempontok a tervezésnél nem kerültek figyelembe vételre, kisebb terekben és kevesebb szolgáltatás nyújtására van lehetőség, mint a régi rendelőben. Az épület akadálymentesített. Jelenleg felnőtt és gyermek házi orvosi rendelés, fizioterápia, védőnői szolgálat működik az épületben. Sajnos az épületszerkezet hibás kivitelezése miatt az állapota romlik, a tető beázik, a vakolat leválik. A belső rész felújításra szorul a folyamatos beázás miatt. Az önkormányzat pályázatból kívánja a felújítási, javítási munkálatokat elvégezni.

c) Szociális ellátás:

Önálló intézménye, épülete nincs. A szociális feladatellátást a FIX PONT Önkormányzati Feladatellátó Társuláson keresztül, megállapodás szerint látjuk el. Helyben a szociális étkeztetést tudjuk megoldani, saját üzemeltetésben lévő Melegkonyhával, mellyel a gyermekétkeztetést is biztosítjuk. A Melegkonyha épülete 2014-ben bővítésre és átalakításra került. 2017-ben a konyha teljes gépészeti és fűtése korszerűsítésen ment keresztül, valamint a külső-belső energetikai felújítása is megtörtént.

d) Kultúra:

A település aktív kulturális életet él, a komoly témájú programok mellett fesztiválokat is szervez. 2014-ben került sor a művelődési ház teljes külső felújítására és részleges belső javítására. A könyvtár bővítése és korszerűsítése 2011-ben zajlott. 2019-2020-ban az épület teljes belső része

gépészeti-, villamossági- és fűtésekszerűsítésen ment keresztül, valamint elvégeztük a teljes belső felújítást. Az épület részben akadálymentesített.

e) **Sport:**

Az önkormányzat rendelkezik egy füvesített sportpályával, hozzá tartozóan egy kis korszerűtlen, de használható öltözővel. Prioritásban sajnos hátra sorolandó a felújítás, mivel egyéb épületeink felújítására is kevés forrással rendelkezünk. Jelenleg a helyi focicsapat Csetény SE-Dudar néven van nevezve a Veszprém Vármegye Kelet III. osztályába. Többségében helyi fiatalok alkotják a csapat magját.

f) **Temető:**

Az önkormányzat területén kettő temető található. Az egyik korábban a katolikus egyház kezelésében volt, jelenleg az önkormányzat kezeli, a terület kibővítésének köszönhetően lehetőség nyílik újabb sírhelyek kialakítására. Csaknem teljes felújításon esett át a temető, megújult a kerítés, a bejárat, a lépcső és a bevezető útszakasz. A másik temető, a református egyház tulajdonában és működtetésében van. Ez egyben a köztemető is. E feletti részen, kisebb területen található az önkormányzati ravatalozó és hozzá tartozó síremlék hely. A ravatalozó épületében a törvényi előírásoknak megfelelően, szükségessé válik illemhely kialakítása, illetve az épület helyenként javításra szorult, elkorhadt a lambéria burkolat egy része, az ablakok és lábazat környékén lefagyott a vakolat. A problémák többsége az elmúlt időszakban orvosolva lett, a lambéria és a burkolat felújításra került. Az épület nem akadálymentesített. A lakosság részéről már korábban is igény merült fel egy urnafal kialakítására, melyet pályázati forrás segítségével 2020-ban megvalósítottunk.

A temető kerítése nagyon rossz állapotban van, a lécek elkorhadtak és van, ahol meg is dőlt. A temető felső részében kialakításra került egy térköves járdaszakasz. Az erdő felőli hálós kerítés kialakítását, illetve számos veszélyes fa kivágását az önkormányzat megvalósította. A temető oldalán húzódó mély szakadék, partfal omlott és csúszott, ennek megállítása és helyreállítása 2015-ben vis maior támogatásból megoldottá vált.

A településen regisztrált álláskeresők és szociális ellátásban részesülők legfőbb adatai:

Megnevezés	Mutatószám
<i>Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)</i>	20
<i>180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma (fő)</i>	21
<i>Egy éven túl nyilvántartott álláskeresők száma</i>	24
<i>Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma</i>	11
<i>Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma</i>	5
<i>Szociális ellátásban részesülők száma (fő)</i>	108
<i>Munkaképes korú lakosság száma (fő)</i>	1115
<i>Munkanélküliségi ráta (%)</i>	1,79 %

Jellemzően, a tartósan munkanélküliek között időről- időre ugyan azon személyek jelennek meg, őket nem vagy csak nagyon nehezen lehet visszavezetni a munka világába,

ennek oka többségében a motiválatlanság, a munka kerülése, az elégedetlenség, illetve neveltetési problémák.

A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere:

A település 2006. óta tart fenn kapcsolatot Noyant La Gravoyere (Franciaország) és 2008. óta Süpplingen (Németország) településekkel. A kapcsolat fejlődése 2011-től vált lendületesebbé, a külföldi kapcsolatokban rejlő lehetőségek csak egy része került kiaknázásra. Felnőtt és ifjúsági cserekapcsolatok révén ismerkednek a résztvevők az adott ország jellemzőivel és a lakosok életvitelével.

A 2019 – 2024. év között megvalósult nagyobb beruházások, felújítások:

2019.	Bölcsőde kialakítása
2019.	Orvosi eszközök beszerzése
2020.	Orvosi rendelő felújítása
2020.	Közösségi szervező alkalmazása
2020.	Közművelődési érdekeltségnövelő támogatás
2020.	Hungarikum pályázat
2020.	Ravatalozó külső és belső felújítása
2021.	Belterületi utak, járdák, hidak felújítása
2021.	Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása
2021.	Hungarikum pályázat
2021.	Bencze László Művelődési Ház fejlesztése
2021.	Orvosi rendelő fejlesztése
2021.	Kommunális eszközök beszerzése
2021.	Felelős állattartás elősegítése
2021.	Külterületi helyi közutak fejlesztése
2021.	Kamerarendszer kiépítése
2021.	Dudar Berekpark területén gyalogos út és lépcső készítése
2021.	Lábon álló hirdetőtáblák telepítése
2021.	Játszótéri eszközök gyártása, telepítése
2021.	Művelődési Ház falburkolat készítése
2021.	Bölcsőde falburkolat készítése
2021.	Játszótér körül kerítés építése
2021.	Erdősor utcában bal oldalt húzódó rossz állapotú árok és járda felújítása
2021.	Klímaberendezés telepítése a Művelődési Házban
2022.	Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése
2022.	Kommunális eszközök beszerzése
2022.	Kamera rendszer bővítése közterületen
2022.	Művelődési Ház épületének külső felújítási és udvar fejlesztési munkái
2022.	Orvosi rendelő felújítása (II. ütem)
2022.	Könnyűszerkezetes épület/garázs vásárlása
2022-2023.	Kiskópé Óvoda és Mini Bölcsőde udvar térkövezése
2023.	Katolikus Temető Fejlesztése

2023.	11+2 helyszínen útépitési és csapadékvíz elvezetési rekonstrukciós munkavégzés
2023.	Művelődési Ház épületének külső felújítási és udvar fejlesztési munkák
2024.	Konyha körül lévő járdához, iroda előtti részhez térkövezés
2024.	Sportpálya építése a Kiskópé Óvoda és Mini Bölcsőde udvarára

IV.

A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a vármegyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,
- a képviselő-testület, lakosság javaslatai
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései, fejlesztési irányai:

A gazdasági program meghatározásánál elengedhetetlen a pénzügyi lehetőségek számbavétele.

A kormány a fejlesztési irányelveit az infláció letörése, vállalkozások támogatása, adócsökkentés, ÁFA visszatérítés a nyugdíjasoknak, száz új gyár program, családtámogatások témakörében határozta meg, mely fejlesztési irányok kihatnak az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseire is.

Dudar község gazdasági helyzete:

Az önkormányzat költségvetése (forintban)						
Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Költségvetés	319.955.709	353.105.356	324.088.778	405.158.736	571.962.650	1.088.034.011

Az önkormányzat konszolidált beszámolója intézményekkel (forintban)						
Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bevétel	385.847.537	363.778.299	448.104.724	599.918.065	1.012.550.376	676.623.202
Kiadás	363.784.210	370.136.003	400.498.567	468.625.087	709.022.676	1.134.153.184
Maradvány	58.896.374	62.894.340	56.536.636	104.142.793	235.435.771	538.963.473

Pénzügyi helyzet:

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 5 évben az alábbiak jellemezték:

- az önkormányzat a fizetőképessége fenntartásához rendkívüli állami támogatást nem vett igénybe,

- működési, fejlesztési hitel felvételére nem került sor,
- beruházásait pályázati- és saját forrásból hajtotta végre,
- költségvetéséhez viszonyítva megfelelő mértékű tartalékkal rendelkezik

Bevételek:

A költségvetési bevételek közül:

- Az önkormányzatok sajátos működési bevételei (helyi adó bevételek: iparűzési adó, építményadó) nagy mértékben nem növelhetők, mivel a lakosságra újabb teher nem tehető. Új adónem esetleges bevezetése csak előzetes hatásvizsgálat után, megfontoltan javasolt.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség.

A költségvetési kiadások közül:

Folyamatosan vizsgáltuk a költségcsökkentés lehetőségeit mind a személyi, mind a dologi kiadások vonatkozásában, a lehető legnagyobb mértékben használtuk ki a közfoglalkoztatási programok kínálta lehetőségeket.

A költségvetés kiadási oldalát csökkentette az energetikai épület-felújításokból eredő megtakarítás, ilyen beruházás volt az óvoda és a művelődési ház épületének korszerűsítése.

A maradvány:

Az évek során keletkező pénzmaradványok a különböző pályázati források mellé biztosítja a változó mértékű önerőt, illetve biztosítja a csak saját forrásból megvalósítható, megvalósítandó beruházások fedezetét.

V.

A GAZDASÁGI PROGRAM ANYAGI FORRÁSAINAK MEGTEREMTÉSE

A gazdasági programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetők.

A pályázati források figyelése, igénylése és megszerzése.

Az önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni olyan adórendszer megteremtésével, mely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az önkormányzat saját forrás növelésének.

Közteherviselés (indokolatlan mentességek megszüntetése, helyi adók racionalizálása, hátralékok behajtása, adómorál javítása) biztosítása.

A képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a rendszer által nyújtott lehetőségeket (legkedvezőbb összegű támogatás megkeresése).

Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módját és lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.

Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, a jogi eszközökkel történő értéknövelő beruházásokra, az értéknövelő telekalakításokra, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.

A település szerkezeti és szabályozási tervét a helyi építési rendelettel összhangban úgy kell végrehajtani, hogy az önkormányzati beruházások megvalósítására, családi lakóházak építésére, partnerszervezetek beruházásaira (térsg, közműszolgáltató cégek, vízügyi- és természetvédelmi beruházások, stb.), gazdasági, mezőgazdasági és turisztikai vállalkozások számára vonzó legyen.

VI.

JÖVŐKÉP, MEGVALÓSÍTANDÓ ELKÉPZELÉSEK, FELADATOK

Alapelvünk az, hogy Dudar Község Önkormányzatának a településfejlesztésben meghatározó szerepet kell vállalnia. Dudar Községnek tudatos községfejlesztéssel továbbra is a térség egyik meghatározó tagjának kell lennie.

Célunk a zirci járás településeivel való összefogás, közös munka, azonos célok megteremtése, együtt gondolkodás a nagyobb jó érdekében.

Fontos szerepet játszik a közösség építése. Szeretnénk, ha minél több rendezvény szervezésére lenne lehetőségünk, amelynek keretében a lakosság jól érezheti magát, kiszabadulhat a mindennapi életből, a megszokott hétköznapiokból. Az elmúlt években lecsökkentek a közösségi programok a településen, ezt szeretnénk fellendíteni, hogy az itt lakók újra magukénak érezhessék Dudar települését.

A programokkal el kívánjuk érni a gyerekek, az ifjúság, a középkorúak és az idősebbek érdeklődését is. Szeretnénk megvalósítani egyaránt kisebb és nagyobb rendezvényeket, ezekkel segítenénk elő a közösség újra kovácsolását.

Szeretnénk, hogy a település és az önkormányzat életében nagy szerepet kapjanak az idősek, hiszen ők ismertetik meg velünk a múltat, ezért tudjuk élni a jelent és ezek ismeretében tudjuk építeni a jövőt.

Fontos, hogy a településen élő gyermekeknek lehetőségek biztosítsunk arra, hogy a jövőben itt képzeljék el életüket. Célunk, hogy modern vidéki település legyünk kihasználva a fejlesztési, pályázati forrásokat, beruházásokat közben hagyományainkat megőrizzük.

A település fejlesztésének alapelvei:

A település jövőjét, hosszú távú fejlődését és fejlesztését szolgálják:

- a térségi kapcsolatok erősítése,
- a település fejlesztésének összehangolása a vármegyei és térségi fejlesztési elképzelésekkel,
- a munkahelyteremtés,
- az építészeti arculat, a még meglévő építészeti értékek megőrzése,
- idegenforgalom, a turizmus fejlesztése,
- a népesség számának szinten tartása ill. lehetőség szerinti emelése,
- a település megtartóerejének, a település potenciáljának növelése, ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása és megvalósítása,
- a szolgáltatások fejlesztése,
- a természeti környezet fejlesztése, a belterületi zöldfelületek igényes kialakítása, az erdő adta lehetőségek kiaknázása,
- a környezetvédelem, a környezetterhelések minimalizálása, az emberközpontú környezetszemplélet érvényre juttatása, a modern vidéki életforma népszerűsítése,
- elkötelezettség vállalása a település energetikai korszerűsítése mellett, prioritásként tekintve a megújuló energia adta lehetőségek kiaknázását.

A településfejlesztés legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt növekedjen. A szükségessé vált fejlesztéseket a képviselő-testületnek fel kell vállalnia, melyeknek a finanszírozását zökkenőmentes működés mellett biztosítani kell, az elsődleges finanszírozási formának a pályázati forrásokat kell tekinteni.

Követelmény a településfejlesztés széles nyilvánossága, ezzel kapcsolatosan

- a település honlapjának folyamatos fejlesztése, a községi újság szerkesztése,
- a képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatok nyilvánossága,
- az intézményeknek, a civil szervezeteknek a településen rendezett programjainak nyilvánossága.

A településfejlesztésbe be kell vonni a lakosságot, a vállalkozásokat és a civil közösségeket.

A településfejlesztés során figyelembe kell venni azokat a fejlesztéseket, programokat, melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat.

Az elkövetkezendő években jelentős pályázati források nyílnak meg, fontos, hogy a településfejlesztés egyik eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

Ennek érdekében

- fontos a pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése,
- a pályázatokhoz megfelelő önerőt kell biztosítani.

Idegenforgalom, turizmus:

Az idegenforgalom egyike azon területeknek községünkben, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek.

Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus. Községünk e területen lemaradással küzd, hiányzik több olyan attrakció, mely az ide látogatót nem csak átutazásra, hanem hosszabb pihenésre is sarkallja.

Jelentősnek mondható az erdőbe látogató turisták száma, azonban számukra is sokkal több szolgáltatást kell biztosítani ahhoz, hogy újra visszatérjenek a településre.

Alternatív fejlesztési elképzelések:

- Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek, például tanösvény kialakítása, csillagtúra összeállítása, évszakokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó kirándulással egybekötött napok szervezése,
- Az idegenforgalmi szempontból fontos közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása (pad, asztal, szeméttároló).
- Az önkormányzat honlapján szerepeltetni kell a turisztikai lehetőségeket, megjelenési lehetőséget kell biztosítani az idegenforgalommal foglalkozó vállalkozók számára is.
- Tanösvény kialakítása
- Információs adatbázis kialakítása szálláshelyekről, programokról a település honlapján, szórólapokon, kiadványokban.
- Egyedi kulturális programok megszervezésével

Adópolitika:

Az önkormányzat fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételeket, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozások anyagi terheire.

A helyi adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az állandósága mellett az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

Az adóbevételek növelése érdekében figyelmet kell fordítani arra, hogy

- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében fokozottan figyelemmel kell kísérni az adóalanyi kör adó bejelentési kötelezettségének teljesítését,
- kezdeményezni kell az elmaradt adóhátralékok mielőbbi beszedését,
- figyelemmel kell kísérni a nem helyi vállalkozók Dudaron végzett bejelentési kötelezettség utáni iparűzési adó beszedését,
- biztosítani kell az indokolatlan mentességek és aránytalanságok megszüntetésével a közteherhiviselt,
- meg kell vizsgálni a lehetőségét új adónemek bevezetésének.

A községi önkormányzat:

Az Önkormányzat feladata a község üzemeltetése, működtetése (közvilágítás, közutak, járdák és belvízelvezető árkok, ivóvíz ellátás, parkgondozás, stb.), intézményeinek fenntartása és működtetése (közös hivatal, bölcsőde, óvoda, (általános iskola segítő támogatása), egészségház, melegkonyha, művelődési ház, stb.).

Az önkormányzat közigazgatási feladatainak ellátására Közös Önkormányzat Hivatalt működtet.

A megfelelő színvonal biztosítása érdekében szükséges

- a szolgáltató és ügyfélbarát közigazgatás megteremtése,
- az információs szolgáltatás működtetésének kiterjesztése,
- a községfejlesztésre alkalmas közigazgatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.

Köznevelés:

A község önkormányzati kötelezettségének eleget téve:

71 férőhelyes és 3 csoport kapacitással rendelkező, jelenleg 70 fővel, 3 csoporttal működő, napközi otthonos óvodát működtet és fejleszt.

Az óvoda épületét kibővítette egy új építésű bölcsődével, mely 2 csoportban 14+1 gyermek fogadására alkalmas.

Községfejlesztésünk alapvető feltétele a közoktatási megállapodás alapján, a Tankerület által fenntartott, az 1-8. osztályos általános iskola létszámának növelése, szakmaiságának és község iránti elkötelezettségének megerősítése.

Folyamatos anyagi és szakmai támogatás biztosítása az aktív formális és informális civil közösségek számára.

További feladat:

További cél a meglévő intézmények energetikai korszerűsítési tervének előkészítése, a fejlesztések megvalósítása pályázati források bevonásával.

Az intézményvezetőknek, a polgármesternek és a közös hivatal vezetőjének folyamatosan figyelni kell a lehetőségeket és sikeresen kell pályázni.

Egészségügyi ellátás:

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása.

A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt fenntartja:

- házi gyermekorvosi ellátást
- a védőnői ellátást (vármegyei kórház fenntartásában),
- a háziorvosi alapellátást (vállalkozó orvossal),
- fizioterápiás rendelőt (vállalkozóval).

A fenti elvárásokkal összhangban figyelemmel kell kísérni az egészségügyi alapellátást biztosító háziorvossal kötött feladat-ellátási szerződések teljesülését.

TöbblETFeladatok ellátása, megszervezése:

- laboratóriumi vérvétel helyben történő megvalósulásának elősegítése továbbra is,
- tájékoztató előadások az egészségügyet érintő témákban.

Egészséges életmód:

A képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében:

- arra törekszik, hogy a képviselő-testület, a közös önkormányzati hivatal, a szociális- és egészségügyi ellátást végző intézmények és személyek folyamatosan együttműködjenek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében,
- támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,
- továbbra is következetesen figyelemmel kíséri, hogy a középületekben dohányzásra ne kerüljön sor.

Szociális helyzet:

A következő időszakban várható munkanélküliek, betegek, időskorúak és nagycsaládosok növelhetik a támogatásra szorulóak számát, többen kerülhetnek a perifériára, egyes rétegeknél emelkedhet a szegénység.

A szociális ellátórendszernek fel kell készülni arra, hogy a jelentkező problémákra választ tudjon adni. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni támogatási rendszerét felül kell vizsgálni, hogy a támogatás a megfelelő személyekhez kerüljön.

Ennek érdekében:

- a képviselő-testület felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, a törvényi változások tükrében,
- a továbbiakban is nagy hangsúlyt fektet a szociális információs szolgáltatás segítéséhez,
- együttműködik a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat munkatársaival, köznevelési intézmények és a rendőrség ifjúságvédelmi felelőseivel,
- az ellátásra szorulókat biztonságát megteremti,
- biztosítja, hogy a szociális szolgáltatások közelebb kerüljenek az ellátottakhoz,
- a szociális ellátási igényeket felméri,
- részt vesz a közfoglalkoztatási programokban,
- lehetőségei szerint elősegíti a településen szociális intézmény működtetését.

Közművelődés:

A közművelődéssel kapcsolatos feladatok:

- önálló művelődésszervező és/vagy közösségi animátor alkalmazása,
- pályázati lehetőségek kihasználása,
- bemutatkozási lehetőségek biztosítása (kiadványok, honlap stb.),

- civil szervezetek bevonása,
- a könyvtár működtetésének fejlesztése a lakossági igények széleskörű kiszolgálása érdekében, feladatellátási-megállapodás az Eötvös Károly Megyei Könyvtárral
- időszakos kiadvány készítése a helyben zajló fontosabb eseményekről, mind a helyi lakosok, mind az ide érkező turisták jobb tájékoztatása céljából,
- ismeretterjesztő előadássorozatok rendszeres tartása,
- hagyományok őrzése, felújítása, néprajzi és tájvédelmi, környezetvédelmi programok

Sporttevékenység:

A község lakossága igényt tart a helyi sportrendezvényekre. E feladat ellátását szolgálja az önkormányzat tulajdonában lévő sportpálya. Mely minden felelős sportkezdeményezést támogat a helyszín biztosításával, elősegíti az oktatási-, nevelési intézmények sporttevékenységeinek megvalósítását.

A képviselő-testület – a lakossági igények szem előtt tartásával – fontosnak tartja a sporttevékenységgel kapcsolatban:

- a település sportéletének helyet adó épületek és pályák karbantartását,
- a sportegyesület újbóli létrehozásának támogatását.

Egyház:

Az Önkormányzat az egyhazzal közös rendezvényeket szervez,

- segíti munkáját,
- helyiség és eszközök biztosításával támogatja rendezvényeit,
- kiadványai sokszorosításában, terjesztésében támogatást biztosít

Foglalkoztatást segítő célok és feladatok:

Önkormányzatunk célja a helyi a munkanélküliség megszüntetése, mérséklése.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat

- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében,
- rendszeresen együttműködik az illetékes munkaügyi hivatallal,
- munkahelyeket teremtet.

Infrastruktúra:

A képviselő-testület fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna-rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, a telefon, az internet szolgáltatások megfelelő biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzat számára a modernkor követelményeihez való igazodást, a felzárkózás követelményét jelenti.

Az informatika terén továbbra is biztosítani kell azt, hogy

- az önkormányzat a honlapját fenntartsa és fejlessze,
- az internetes hozzáférés elérhető legyen a lakosság széles köre számára.

Közlekedési feladatok között fontosnak tartjuk

- a község útjainak szilárd burkolattal történő ellátását, felújítását,
- a rossz állapotú járdaszakaszok folyamatos felújítását,
- a meglévő utak tisztántartását és a külterületi utak karbantartását.

Településtisztaság, hulladékgazdálkodás:

Kiemelt célok:

- „megelőzés” elvének tudatosítása, alkalmazása, a keletkezett hulladék mennyiségének csökkentése (hulladékhasznosítás),
- zöldhulladék kezelése és hasznosítása
- lakosság tájékoztatása, tudatformálása, környezeti nevelésének fokozása (akciók, programok, szórólapok, óvodai-iskolai nevelés),
- illegális hulladéklerakók felszámolása, kialakulásuk megelőzése,
- szelektív hulladékgyűjtés működtetése.

Természetvédelem:

A képviselő-testület:

- ismertető, figyelmeztető és tiltó táblákat helyez ki,
- az illegálisan lerakott szemetet folyamatosan nyomon követi, intézkedik azok felszámolásáról,
- áttekinti a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, természeti értékeket.

Köztemetők:

A köztemetők fenntartása az önkormányzatnak kötelező feladata.

Gondoskodni kell

- a református temető üzemeltetéséről elsősorban a Dudari Református Egyházzal kötött megállapodás keretében,
- a kialakított urnasírkertet és ravatalozót fenntartásáról és fejlesztéséről,
- köztemetőhöz parkolók létesítéséről,
- illemhelyek kialakításáról,
- tájékoztató táblák, térképek és parcellák kihelyezéséről.

Közterület fenntartás:

A képviselő-testület gondot fordít a közterületek megfelelő színvonalon tartására, ennek érdekében:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására,
- virágosítás és fásítási programok,
- település-szépítési programok szervezése,
- gondoskodni kell az előregedett fák kivágásáról és pótlásáról,
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megóvására,
- zöldövezet karbantartására,
- községüzemeltetés hatékony és színvonalas biztosítása.

Vízrendszer, csapadékvíz elvezetés:

Az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás és szennyvízelvezetési szolgáltatásokat.

A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer karbantartását folyamatosan el kell végezni, a veszélyeztetett helyek felmérése után az elvezetés megoldására koncepciót kell készíteni.

A belvízelvezetés rendszerének bővítését és záportározónak kialakítását, a meglévő rendszer rekonstrukcióját pályázati támogatás esetén biztosítani kell.

Közbiztonság, tűzvédelem:

Az önkormányzat feladata a közbiztonsági és tűzvédelmi feladatok ellátásának támogatása, illetve színvonalának javítása.

Ennek érdekében:

- támogatást nyújt a helyi önkéntes polgárőr egyesületnek, valamint a zirci önkéntes tűzoltóságnak
- figyelemmel kíséri, hogy az önkormányzat intézményei rendelkezzenek tűzvédelmi szabályzattal,
- közbiztonsági, katasztrófavédelmi referenst biztosít.

Záró gondolatok

A fenti elképzelések és célok kapcsán erős összetartó közösségre, összefogásra, hasonló gondolkodásra, hitre és kitartásra lesz szükség. A mi sikerünk a település és a lakosság sikere. Ez az, ami meg fogja alapozni a gyermekeink jövőjét. Az összefogás, az együttélés, gondolkodás nem csak helyben szükséges, hanem térségi szinten is. A település gazdaságát nagyban befolyásolja az ország gazdasági helyzete, ez irányt fog mutatni a következő években. A fejlődés mértékét ehhez tudjuk igazítani.

Dudar, 2025. május 28.

Baumann Csaba
polgármester

Záradék:

Dudar Község Önkormányzata Képviselő-testületének nevében a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján veszélyhelyzet idejére biztosított feladat- és hatáskörében eljárva Dudar Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az .../2025. (V.28.) önkormányzati határozatával elfogadta Dudar Község Önkormányzata 2025-2029. évi Gazdasági Programját.

Dudar, 2025. május 29.

dr. Varga-Arany Dominika
jegyző